

Atatürk Dün Göz Yaşları Arasında Ebedî Medfenine Tevdi edildi.

ATATÜRK VATAN SANA MİNNETTARDIR.

—İsmet İnönü—

Ebedî Atanın Dün Ankarada Binlerce Yurddaşın Göz Yaşları Arasında Ebedî İstirahata Çekildiği
Etnoğrafya Müzesi Ve Kalabalık.

Cumhurreisimizin Mil- Atamıza Yapılan Cenaze Merasimi lete Beyannamesi.. Ermsalsiz Ve Çok Hazin Oldu.

«Atatürk!.. Aziz Hâtıran Sön-
mez Meşale Olarak Ruhları-
mızı Daima Ateşli Ve
Uyanık Tutacaktır.»

Ankara, 21 [A.A.] — Rei-
sicumhur İsmet İnönünün
millete beyannamesi: Büyük
Türk milletine bütün ömrünü
hizmetine vakfettiği sevgili
milletinin ihtiram kolları
üstünde U'u Atatürkün fanî

vücudu istirahat yerine tev-
di edilmiştir. Hakikatta yat-
tığı yer Türk milletinin onun
için aşk ve ıftiharla dolu
olan kahraman ve vefalı
oğludur. Atatürk, tarihte
(Sonu üçüncü sayfada)

Cumhurreisi Ağlıyor, Halk Ağlıyor, Ecnebi
Heyetler Ağlıyordu, Gençler: — Ata.. Bizi de
yanına Al, Diye Hıçkırarak Bağırıyorlardı.

Ankara, 21 [Hususi mu-
habirimizden] — Büyük Ata,
bugün eşsiz ve çok hazin bir
cenaze merasimle, Ankara-
lıların, Türkiye'nin her yerin-
den gelen heyetlerle, adedi
30 zu bulan ecnebi heyetle-
rin göz yaşları arasında Bü

yük Millet Meclisi önünden
alınarak Etnoğrafya müzesi-
ne götürüldü.

Büyük ölünün bulunduğu
kafalkın önüne başta
Cumhurreisi İsmet İnönünün,
Başvekil Celâl Bayarın,
Meclis Reisi Abdülhalik Ren

danın, Marşal Fevzi Çak-
mağın çelenkleri olduğu
halde yeşil taflânlar üzerine
hadsiz hesapsız çelenkler
konmuştu.

Halk Partisine kadar uza-
nan çelenkler kamyonlarla
nakledilemeyecek kadar çok-
(Sonu dördüncü sayfada)

YASLI GÜNÜN NUTUKLARI..

Cumhuriyet meydanında söylenen nutuklar:
Vasif İspartalının söylevi:

Sayın yurddaşlar;
Yaratılıştan bugüne kadar eşini ve tarihte emsalini görmediğin Atan öldü. Büyük millet sen sağ ol.

Büyük Ata;
Sen Türkün mazisini yazdın, istikbaline yol açtın, bize benliğimizi, özgürlüğümü zü verdin, yeni bir vatanla yep yeni bir rejim kurdun.

Ey Türk gençci; ağla: Onun acısıyla bütün millet ağlıyor. Bütün Türk dünyası, bütün cihan ağlıyor. Görüyor sun ki, bütün dünya büyük Ata öldü, diye haykırıyor. Onun ölümü tesiriyle senin acına, matemine katılıyor.

Ey ulu Türk milleti! Ey Türk gençliği; kaybettiğin Atan yurdun üzerine çöken kabusu, karanlığı yırtan Atandı. Yurdun ve senin kurtuluşun uğrunda tufan gibi coşan seller gibi taştan ve seni kurtarandı. O, sana yeni bir vatan, yeni bir hayat, yeni bir medeniyetle; sana benlik ve istiklâlî, vatanına hürriyet ve hilâli yaratandı.

Atamız öldü, dedim. Fakat hayır? O, bizim kalbimizde, inanımızda, kanımızda yaşıyacak. Yazdığı altın sahifeler ölmeyecek, yaktığı medeniyet ve insanlık meşalesi hiç sönmeyecektir.

Büyük Ata, biz senin manevi huzuruyla yaşıyacağız. Açtığın ve gösterdiğin yoldan ayrılmıyacağız. Cumhuriyeti Türk gençliğine emanet ediyorum, dedin. Bu emaneti sonuna kadar ve en büyük kiskançlıkla sarılsam bir inanla koruyacağız ve yükselteceğiz.

Biz sana söz verdik, and içtik, bu yolda öleceğiz.

Ey aziz ölü; senin mukaddes ruhuna en derin saygı ve sonsuz iltirâm.

Feyzi Sözenin söylevi:

Atatürkün ölümü haberini aldığımız 12 gündenberi denizler gibi derin, tufanlar gibi taşkın olan bu acının, dağlar gibi heybetli ve ağır olan bu yasın altında ruhlarımız donmuş, âdeta taş kesilmiştir.

Kederlerimizin, acı ve elemelerimizin büyüklüğüne ölçü yok, iltiraplarımızın derinliğine son yok. Çünkü Onu kaybettik. Çünkü Atamızı kaybettik.

Biz bu meydana ancak milli bayramlarımızı kutlayacak ve onlar için burada toplanacak, coşacak ve sevinçli haykırışlarımıza yol verecektik. Meğer bu meydana Atam, senin ölümün için, sana son hürmet vazifemizi yapmak için de toplanmak mukaddermiş. Bunu hiç birimiz bir an düşünmemiştik, düşünememiştik, düşünemedik de.

Atamın ıhlıdıyan, alev saçan gözleri artık söndü. Biz ancak o alev saçan gözlerden yaktığımız meşalelerle kaldık, onlarla kaldık, onlarla yolumuzu aydınlatacağız.

Bugün Onun üfulüne ağılıyoruz. Biz nasıl ağlamıyalım Atam! Seni kaybedenler ağlaması da ne yapsın. Seni kaybedenlerin acısına ye di kat iler bile dayanamayıp ağlarken biz nasıl ağlamıyalım Atam?

Kurtarıldığın yurdun topraklarına, bırak Atam! Göz yaşlarımız ırmak gibi dökülsün. Hiçkırıklarımız şükranımızın nişanesini, göz yaşlarımız sana bağlılığımızın ve hayranlığımızın ifadesini teşkil eder.

Ancak biz içinden Atasını yetiştirmiş, Atanın devrinde yaşamak bahtına erişmiş, Atanın çizdiği yoldan yürümüş, Atanın işaret ettiği ülküye hayranlıkla gönül bağlamış bir nesil olmakla iftihar ediyoruz.

Yurddaşlarımız;
Bu toprağın eşsiz evladını, büyükler büyüğünü, sevgili Atamızı bugün bir ana kucagina verir gibi toprağa veriyoruz. O, bu toprağı kurtarmak için onun sınırlarına zaman zaman, adım adım dikilmiştir.

Ey anamız vatan!.. Vatanımız olan sevgili toprak!.. Aç bağrını en büyük evladın sana geliyor ve 17 milyonun sevgisini saygısını, kalbini, benliğini, hiçkırklarını, göz yaşlarını peşinden getiriyor.

Şu dakikada şerefini kurtardığın bayrağın altında Etnografya müzesinde ebedi uykusuna dalan Atam!.. Senin mezarın nerede olursa olsun, ister Ankaranın yalçın kayalı kalesinde, ister Çankayanın tepesinde, ister Orman Çiftliğinde, ister Kamutay bahçesinde olsun... Senin mezarın, 17 milyon evladının, senin için çarpan kalbleridir.

Büyük Atam;
Senin, tabiatın fevkinde harikûlâdelikler yaratarak birer mucize nevinden vücade getirdiğin âbidelerin azametli ve haşmetli huzurunda huşû ile eğilen bütün insanıyet âlemi bizimle beraber aynı teessürü haykırıyor.

Türk dâhiisini, şefini, babasını, insanıyet de en büyük adamını kaybetti diye..

Atam;
Bu millet, geçmiş asırlarda iltiyatların sevkî ile bağlandığı ve Allahın yer yüzünde bir gölgesi telâkî ettiği hangi hükümdarın arkasından bir damla göz yaşı dök-tü?..

Fakat, işte bugün, 17 milyonluk bir kitle bir tek kalb gibi senin için çarpıyor, aynı menbâdan gelen göz yaşlarını, sel gibi Atası için, Atasının arkasından akıtıyor. Her halde şu dakikada tarih de dize gelmiş buruşuk alnını Atamın mezarına dayıyarak ağlıyor. Ağla!.. Bundan sonra senin sahifelerine büyük, eşsiz zaferler hediye eden büyük adam öldü. Ağla tarih, Atam okadar büyüktür ki, Onun maddî, manevî büyüklüğü senin sahifelerine sığar mı sanıyor sun? O bir cihandı: Şimdi onun adı başlı başına bir tarihtir.

O, Dünyaya geldikten sonra senin sahifelerini süsleyen şanlı hâdiseler, büyük telâkî edilen zaferler sönük birer yıldız halinde kalmadı mı? O, bu yıldızların ortasında güneşten de parlak bir varlık değil mi?

Onun 28 senelik hayatını, menkabelerini yazan sahifeler yanında binlerce senelik vekayi ve hâdisat ne kadar sönük ve silik kalıyor.

Ey genç arkadaşlar;
Büyük Atam, en mukaddes varlığını size emanet etti. Cumhuriyet ve istiklâlî muhafaza ve icabında can ve kanlarımız bahsına da olsa müdafaa edeceğimizden çok emîn bulunuyoruz. Bu ödev bugün 17 milyon Türkün omuzlarına aynı mesuliyetle yüklenmiş bulunuyor. Mezarında rahat uyu Atam.

Sabahleyin Halkevinde söylediğim gibi, Allahın en sevgili kulu olduğuna iman ettiğim Büyük Şefe rahmet temenni ederken, İsmet İnönü hayırlı başarılar ve uzun ömürler dilerim.

Cezmi Tahirin Halkevindeki söylevi:

Balikesirliler;

Başınız sağ olsun, günlerdenberi söylüyor ve ağlıyoruz. Fakat sözün ve gözyaşlarının kudreti iltirabımızın yanında kuvvetini kaybetti.

Günlerdenberi herkes iltirabın elinde kıvrılıyor. Başını kürsiye vura vura ağlayan talebelerimden, belimin kemliği kırıldı, diye hiçkırın köylü kadınına kadar herkes acı içinde... Yirmi yıldır ağlamasını unutan yaşlı gönüller, daha ağlamasını bugün öğrenen körpe kalbler iltirap içinde...

Ölüm, tiksindirmiş, nefret ettirmiş ölüm, bize içimizdeki sevginin, saygının derinliğini, hududsuzluğunu öğretti.

Ölüm, bile Ona hürmetle, saygı ile yaklaşmadan yanaştı. Ölüm Onu çokukken alabilirdi. Ölüm Onu Çanakale kahramanlığını yapmadan alabilirdi. Ölüm Onu, bize büyük zaferler kazandırmadan alabilirdi. Fakat ölüm Ona saygı ile yanaştı. Ölüm Onun gözlerini, en mesut, en bahtiyar günleri Ona gösterdikten sonra kapadı.

Ölüm, her faniye tesellîsiz gelen ölüm, onun acısını çekene tesellîsiz gelmedi. İki gün evvel onun izinde yürüyeceğine and içen gençlik, en büyük tesellîmizdir. Millet ve gençlik sağ olsun.

TÜRKDİLİ

Pazaritesinden başka her gün çıkar. Siyasal gazete..
Yıllığı: 800 Kuruş
Altı aylığı: 400
Sayısı: 3
Günü geçmiş sayılar 25 kuruştur.
ADRES:
BALIKESİR TÜRKDİLİ

Bütün Balıkesir dün ebedî Atası İçin Ağladı.

Cumhuriyet Meydanına Toplanan Binlerce Balıkesirli Ebedî Atanın Büyük Eserine, İnkılâplarına Sadık Kalacağına, İcabında Kanını Akıtacağına Yemin Etti.

Halkevindeki merasim:

Dün Halkevinde saat 11 de ebediyete intikal eden Büyük Atatürk için göz yaşları ve hiçkırıklar arasında hazin bir toplantı yapıldı.

Bir saat kadar süren bu toplantıda Halkevi, Ulu Ataya son saygı ve tazim duygularını göstermek için merdivenlere kadar dolduğu gibi, bahçedeki, Belediye alanında ve diğer yerlerdeki hoparlörler önüne günlerdenberi aynı acı ve iltirap taşıyan binlerce kadın-erkek toplanmıştı.

Merasim İstiklâl marşı ile başladı. Müteakiben Halkevi Reisi Feyzi Sözen, Halkevi sahnesine çıkarak şöylece söze başladı:

«Atatürk. Tarihın yüksek semasında ve sinesinde maddî ve manevî haşmetinin bütün varlığı senelerce parladuktan sonra bir yıldız gibi aktı gitti. Fakat arkasından sönmeyen gür ve nurlu bir iz bıraktı.

Onun maddî hayatının hiçbir faniye nasip olmıyan şerefli menkabelerini takip edersek görürüz ki, tam 19 sene tarihın huzurunda büyük ve çetin imtihanlar geçiren bir milleti mutlak ve muhakkak bir ölümden kurtaran.. Ve yepyeni bir devlet kuran bu hayatta ne ölçülmez bir azamet ve haşmet vardır. Tarih bile Onun karşısında eğiliyor, gittikçe artan kudreti karşısında Onun attığı tarihi adımlara geçid veriyor.»

Feyzi Sözen bundan sonra Büyük Önderin çokukluk, tahsil çağlarını ve harikalar yaratmakla geçen bütün hayatını anlattı. İstiklâl mücadelesi Türk milletine nasıl hayat ve can verdiğini izahetti ve heyecanlı sözlerine şöylece son verdi:

«Onun rejimini yaşatmak, onun emanet ettiği Cumhuriyeti medeniyet dünyasının son merhalestne kadar ulaştırmak...

Onun hiçbir zaman kalblerimizden çıkmıyacak olan manevî varlığını daima şad etmek için Atatürk rejiminin çalışmak ve muvaffak olmak cidalı durmadan, dinlenmeden devam edecek.»

Alkışlarla sona eren Halkevi Reisini sözlerini, Kayabey Başöğretmeni Cemil Ataklının söylevi takip etti. Cemil Ataklı, Balıkesirli, bütün ulusun candan bağlı olduğu Ulu Atasının hayata gözlerini yummasından duyduğu derin acıyı ateşli sözlerle anlattı ve alkışlandı.

Bilâhère Lise Türkçe öğretmen Cezmi Tahir, büyük yası terennüm eden bir nesir parçasını içten gelen

bir duygu ile okudu. Daha sonra Dumlupınar Başöğretmeni Cevdet Demiray, Büyük Şefin, Balıkesirli ziyasetlerine aid hâtıraları canlandıran bir yazısını okudu. Ve nihayet Lise Coğrafya öğretmen Rafet, Büyük Atanın ölümüyle duyulan derin teessürü anlatan, Onun eserlerini canlandıran söylevini verdi. Esasen günlerdenberi milli matemle gark olan halk, bütün bu içten gelen hitabelerin önünde artık kendini tutamıyor, Büyük Atasına ağlıyor, ağlıyordu.

Feyzi Sözen, Atatürkün gençliğe olan hitabesini aynı göz yaşları içinde okudu ve hazır bulunanları üç dakika sükûta davet etti.

Halk ayakta. Derin sükûtu mütemadi zaptedilmesi imkânı olmıyan hiçkırıklar boğuyor, göz yaşları birbirini takip ediyor.

Bu yaslı toplantı böylece derin bir iltirap içerisinde sona erdi.

Cumhuriyet alanındaki merasim:

Aynı 10 ncü perşembe gününden beri derin bir yeis ve iltirap içinde bulunan Balıkesir dün Büyük Atası için saat 14 de göz yaşları arasında merasim yaptı. Binlerce halk günlerdenberi olduğu gibi en büyük evladı için bir araya gelerek ağladı, hiçkırkı. Onun açtığı yoldan dönmeyeceğine bütün inanile and içti.

21 İkinciteşrin..

Bu tarihi Balıkesir asla unutmayacaktır.

Resmî dairelerle birlikte bütün dükkânlar, gazinolar kapandı. Balıkesir, Atasına yapılan cenaze merasimi gününü; elini bütün manâsile içten çekerek faaliyetten uzak bulunarak Onun manevî huzurunda ağlıyarak ve ona olan bağlılığını tekrarlıyarak yas içinde geçirdi.

Saat 14 de başta vali ve Parti Başkanı bulundugu halde vilâyet erkânı alana geldiler. Bu sırada kolordu erkânı, subaylar, Parti, Halkevi mensupları, cemiyetler, teşekküller, Lise, Öğretmen okulu, ilkokullar, sporcular ve binlerce Balıkesirli yerlerini almışlardı.

Başta Valinin, Partinin, Devlet Demiryollarının, Belediyenin olduğu helde Halkevinin, her derecedeki bütün okulların, Ziraat, İş Bankalarının, Şehir Kulübünün, sporcuların, gazeteminin ve daha birçok, eliden fazla çelenk Büyük Şefin büstü etrafına kondu.

Halkevi bandosunun çaldığı İstiklâl marşı ve Şopenin matem marşı saygı ile dinlendi. Sayın Valimiz ve Parti Başkanımız kürsiye çıktılar. Parti adına, hazır bulunan binlerce halkın, mekteplinin ta kalbının derinliklerine kadar nüfuz eden heyecan dolu, günlerdenberi halkın duyduğu derin acıyı, sonsuz kederi ifade eden çok değerli bir nutuk söylediler:

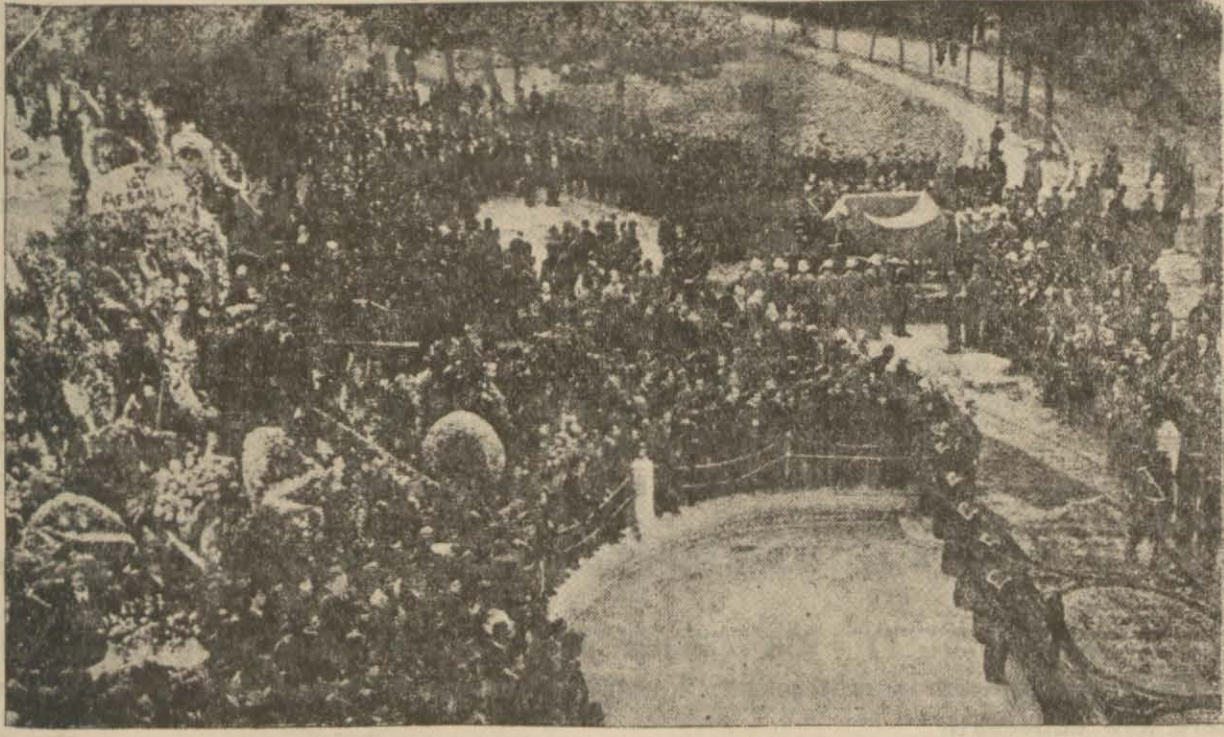
B. Etem Aykut bu nutukunda Büyük münciyi, en kara günlerde Allahın bu memleketi gönderdiği en büyük Türk evladı olarak tavsif etti ve o zaman kolağası olan Mustafa Kemâlin, Abdulhamit devrine karşı isyan edenlerle birlikte bulunduğunu ve bu suretle çok mühim rol oynadığını, Hareket Ordusunun İstanbula gönderilmesinde de keza bu milli kahramanın büyük bir enerji sarf ettiğini tebarüz ettirdi ve nihayet Anafartalarda Türk tarihinin emsalsiz bir zafer kazandıran Mustafa Kemâlin 19 Mayıs da en kara günlerde Samsuna çıkarak, muvazzeler yaratarak istilâya uğrattığını (Sonu dördüncü sayfada)

Balıkesirlilerin Dünkü Büyük Yemini.

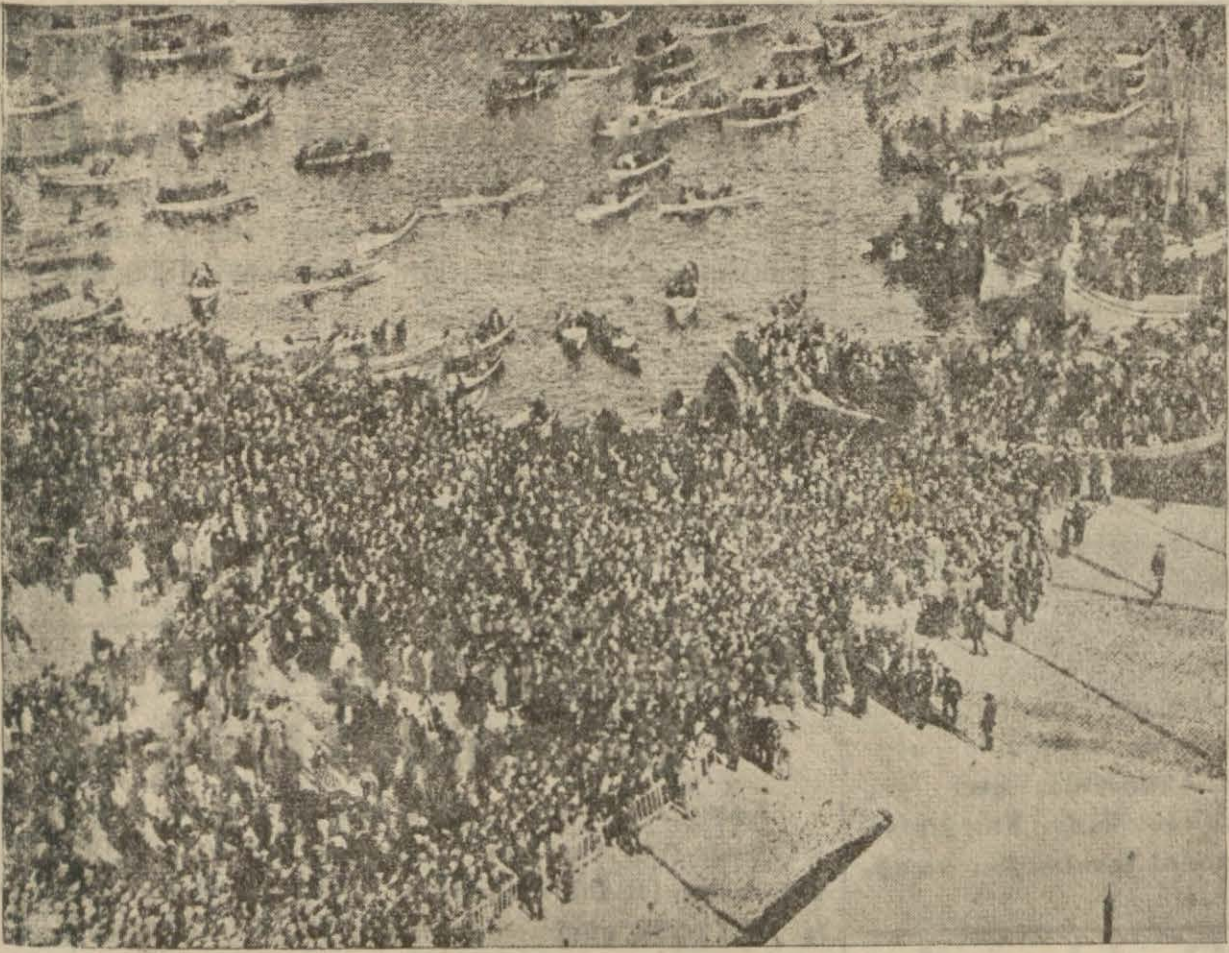
Dün yapılan yaslı merasim sonunda Valimiz ve Parti Başkanımız Etem Aykut kürsiye gelerek ebedî Atanın bıraktığı en büyük eser olan Cumhuriyetin ve Onun inkılâplarının bütün ulusun elbirliği ile muhafazasına çalışmak suretile ruhunun müsterih olabileceğini veciz sözlerle ifade etti ve şu satırları söyleyerek meydana dolduran binlerce halkı yemine davet etti

Halk içten gelen bir arzu ile andı tekrar ettiler. Evvelâ kelime kelime Etem Aykutun, sonra bütün halkın söylediği and aynen şuydu:

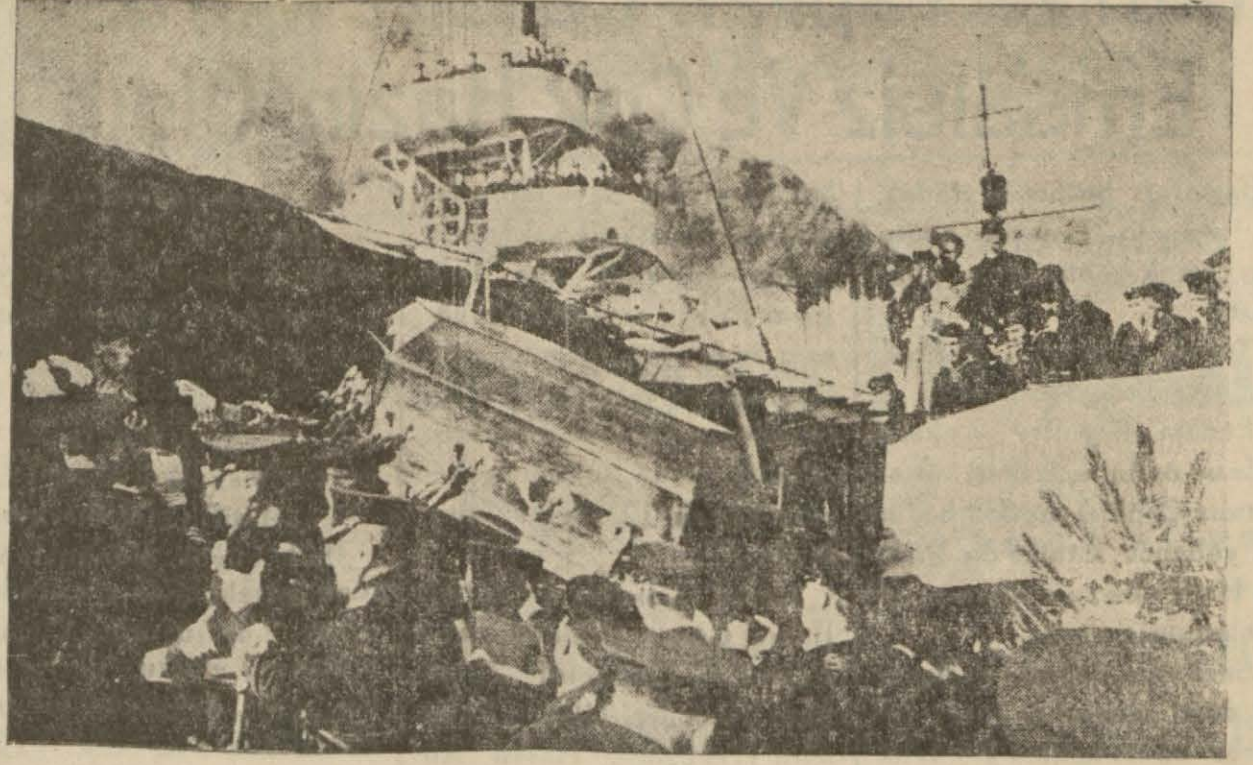
Büyük Atamızın kurduğu Cumhuriyete, Onun büyük inkılâplarına daima ebedî olarak sadık kalacağımıza yurdumuz, istiklâlimiz, mukaddes varlığımız için kanımızı akıtacağız. Canımızı feda edeceğimize şerefimiz, namusumuz, Türklüğümüz adına and içer, yemin ederiz.

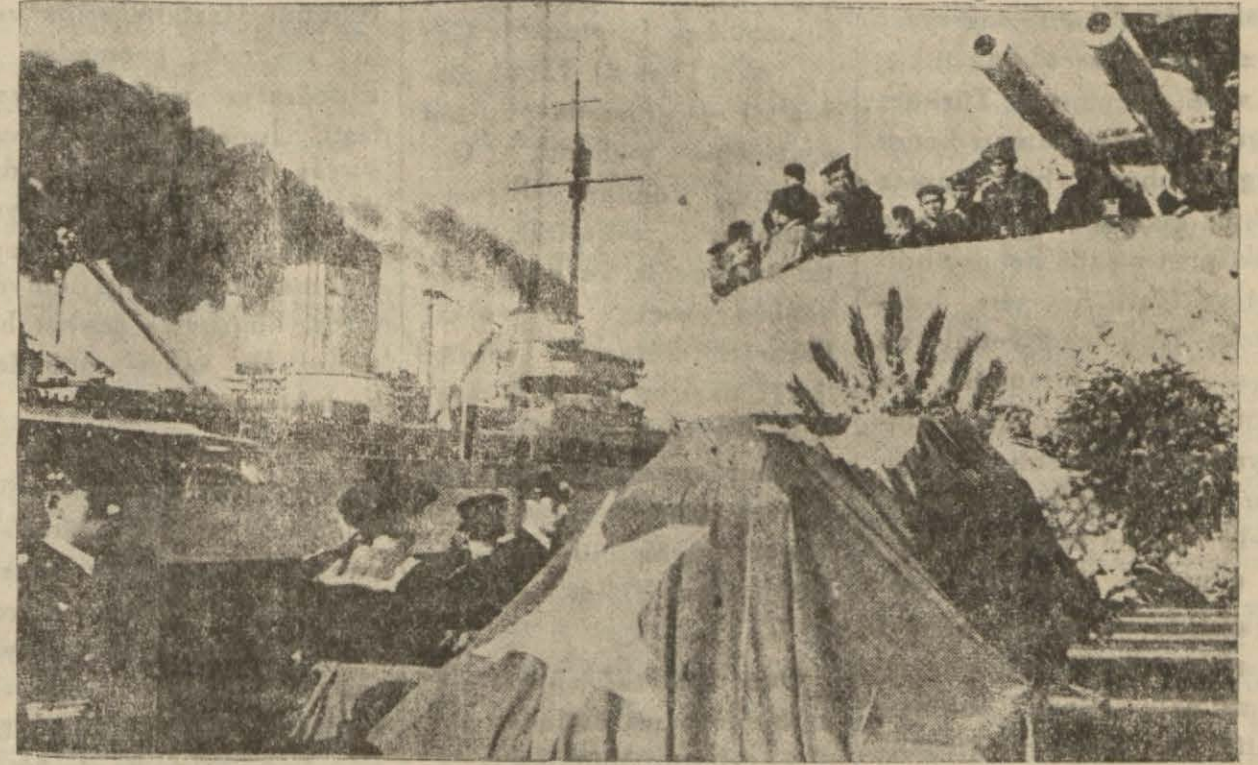
Tabutu taşıyan top arabası ve takipçileri binlerce halk kütlesi

Cenaze İstanbuldan ayrılırken Eminönüne ve civarına toplanan halk

Cenaze Zafer torpitosundan Yavuza naklediliyor

Zafer torpitosu cenazeyi Haydarpaşa açıklarında demirliyen Yavuza naklediyor

11 Gün var ki, bütün memleket sonsuz elem, ıztırap içinde kıvrılıyor.

Ağlıyoruz.. Mini mini yavru rular, en yaşlı ihtiyarlar kadar herkes, 18 milyon Türk aynı göz yaşlarını döküyor. Nasıl ağlamayalım, nasıl hicirmiyalım ki, O, bir daha gelmemek üzere elimizden bir kuş gibi uçup gitti. Nasıl hicirmiyalım ki, o, altın saçlı dik başı, o gök mavisi gözleri bir daha göremiyeceğiz. Onun kalblerimize kadar sindirdiğimiz hitaplarını, bizi yeni işler, yeni inkılaplar başına çağıran sesini duyamayacağız.

O, öldü.. Ah.. Balıkesir nasıl ağlasın, nasıl hic kırmasın?.. Onun yarattığı güzel günlerde ancak gün gören ihtiyarlar nasıl saçlarını yolmasınlar.

O, yine birgün trenden inecek, Onu aramızda, kucağımızda göreceğiz, diye ümitleniyorduk. Kara haber, bu en güzel ümidi de içimizde öldürdü. O, bir daha gelmeyecek..

Çocuk - çocuk, kadın - erkek «Atamız geliyor..» diye Onu karşılamak için istasyona koşmıyacak, saygımızın ve sevgimizin çemberi içinde alamıyacağız.. İşte içimizi parçalayan bu, müthiş olan budur.

Kıskandığımız toprak biz den içinde beslediği kinini alıyor. Fakat ne insafsızcasına..

Yine hatırlıyorum: Bir zi yaretinde de istasyondan indikten sonra sel gibi akan, sevgi ve muhabbetle taştan Balıkesirliğin arasında Belediye alanına kadar geldi Oraya, tam şadırvanın önüne tiribünü andıran geniş bir kürsü kurulmuştu, oraya çıktı ve «Balıkesirliğin!..» diye başladı. Söyledi.. Söyledi. Ne anlatmıyordu Sel gibi taştan halk O, söyledikçe yükseklerden dökülen bir şelâle haline geldi. Eller parçalanıncıya kadar Onu alkışladı.

Bilmiyorum, aradan kaç yıl geçti. Ne acı tecellidir yarabbi: On birgün evvel bu şehir aynı yerde yine o istikamete, o şadırvana müteveccih olarak heyecan, ıztırap içinde oradaki hoparlörden radyonun verdiği kara haberi aldı.

Yandık. Ağladık. Şehir, her evinden bir cenaze çıkmış gibi mateme büründü.

Çocuklar mekteplerde «Atamız..» diye haykırarak sıralara kapandı. Büyükler birbirlerine teselli vermeğe çalışarak karşılıklı ağlaştılar.

Yine hatırlıyorum: Bir başka ziyaretinde Halkevine uğramıştı. Halk, bir babanın etrafına toplanan çocuklar gibi onu çevirmişti.

Yine inkılaplar, yenilikler, iyilikler, ilerilikler gösteren o ateşli sözler.. Salonu dolduran kalabalık, tek bir insan sükûtille nefes almadan

ATASINA VEDA EDE MİYEN BALIKESİR.

onu dinliyor.

Fakat dün aynı yerde göz yaşlarıyla hazin bir toplantı yapıldı.

O vakit düşünemilirdik ki, birgün gelecek, top-rağın elimizden zorla çekip alacağı O büyük adamın ölümü önünde yine bu çatı altında göz yaşı dökülecekti.

Buna nasıl inanabiliriz? Bir milleti uykudan uyandıran eşsiz dehşanın ebedi bir uykuya yatacağını düşünmekten bile korkuyorduk.

Ne yazık ki, bugün 18 milyon korktuğuna uğramak betbahlığı ve ıztırapı içinde bulunuyor.

Yine hatırlıyorum ve hepimiz de çok iyi hatırlarsınız: Dost İsmail Şahile birlikte gelmişti. Binlerce Balıkesirliyi Cumhuriyet meydanı almamıştı.

Onu, misafirle yan yana görmek için bütün şehir yatağından taştan bir nehir gibi caddelere taşmıştı.

İstasyon kapısından çıkar çıkmaz bir alkış tufanı koptu.

Altın sarısı saçları arkaya taranmış. Mavi gözleri ve çehresinin bütün hatları gülüyor, «Yaşal.. Varol..» diye haykıran coşkun Balıkesirliye aynı sıcak tebessümler dağıtarak şapkasını sallıyor.

Meğer bu şapka sallayışlarıyla bize:— Hoş bulduk, demek değil:

— Allaha ismarladık.. Demek istiyorduk.. Ah.. Ata.. Ah Atatürk.. Bugün boynu bükülü yetim bıraktığı bizlere niçin bu: «Benim son gelişim..» diye söylemedin, anlatmadın ki; 26 bin nüfuslu bu şehir ellerini öpüp ayaklarına kapansın ve kana kana ağlasın. Büyük kalbine geleceğin her günü bir güneş açıklığıyla doğdu gibi, muhakkak ki bu gelişimin son olduğunu da biliyorduk. Şapkanı onun için salladın ve bize veda ettin. Ne yazık ki biz sana son veda yapamadık, işte içimizin kaniyan en büyük yarası budur.

Yine o geldiği günün akşamıydı. Misafirini Vali koşağında yatırdı. Kendi de vagona yatmak üzere o zaman Başvekil olan Cumhuriyetimiz İsmet İnönü ile istasyona geçti. Halk arkasından akın ediyordu, istasyon bir anda mahşere döndü.

Vagonun pencerelerini açtı Halk o gülen gözleri, o altından başı görünce ona koşmak istedi.

Fakat polis ve asker nöbetçiler, aldıkları emre göre haklı olarak halkı ileri bırakmak istemiyorlardı.

Ata bunu anladı ve nö-

betçilere seslendi:

— Bırakın.. Gelsinler..

Onlar beni, ben onları yakından göreyim.. Dedi.

Kadın - erkek, çocuk bir birini çığırına Ona koştu.

Sanki O ebediyete kaçacakmış da Onu tutmak istiyorduk, Sanki Onu bir daha göremiyeceğimizi içimize bir his fışkırmıştı da o kadar büyük bir tehlikeli Ona doğru akıyorduk.

Kalabalığın ilerisi vagonuna kadar sokulunca Ata söyledi, halk söyledi, çocuklar söyledi. İki sevgili karşı karşıya geçtiler.

Anlatıldılar, anlatıldılar.

Fakat muhakkak ki, ne Ata evlatlarına, ne evlatları Atasına doymadı. Saatler geçti, gece ilerledi. Nihayet Ata kendi yorulduğu, kendi uykusuz kalacağı için değil, karşısında sevgiden, heyecandan taştan halkı yormaktan ve uykusuz bırakmaktan çekinerek:

— Sizi daha fazla rahatsız etmiyeyim.. Hepinize iyi ve hayırlı geceler.. Diye içeriye çekildi.

Halk - Size de iyi geceler.. Diye bağırarak ve dalgalanarak Büyük Atasının huzurundan sükûnetle ayrıldı.

Meğer Atayı bir daha göremiyecekmiz.. Meğer O bize, aziz nâşını dün Ankaraya götüren vagonunun penceresinden daha o zaman veda ediyormuş. Meğer biz nöbetçileri de iterek Onun için bu kadar büyük bir tehlikeli Ona doğru koşmuşuz. Ve meğer ki O da bizi bir daha göremiyeceğini, iman dolu sesimizi

duyamıyacağını bilmiş de ondan tüfeklerini omuzlarında taşıyan nöbetçilere:

— Bırakın gelsinler.. Diye haykırmış. Evlatlarını, bir babadan, bir anadan daha çok, daha derin sevgi ile seven Balıkesirliğin bağrına basmak istemiş.

Evet bilemedik Atamız.. Anlamadık.. Bizi affet.. Nöbetçileri yıkıp önüne koştığımız gibi, vagonun tahta pervazlarını da koparıp parçalayarak seni kucaklamalı, seni bugün yanan, hicirliklerle dökülen bağrıma basmalıydık.

Sana hasret giden, kilometrelerce uzakta ağlayan, döğünen bu şehrin suçunu bağışla, ölümüyle bütün dünyayı mateme bürüten Ulu Ata..

Cevdet Demiray

Cumhurreisi- mizin beyan- namesi

(Baştafı birinci sayfada) öğrendiğimiz en zalim ve baksız ittiham gününde meydana atılmış, Türk milletinin masum ve haklı olduğunu iddia ve ilân etmiştir. İlk önce ehemmiyeti kavramış olan gür sesi asla yıpranmayan bir kuvvetle nihayet bütün cihanın sukuruna nüfuz etmiştir. En büyük zaferleri kazandıktan sonra da Atatürk ömrünü yalnız Türk milletinin haklarını insaniyete ebedi hizmetlerini ve tarihe hak ettiği mezu-niyetlerini isbat etmekle geçirmiştir. (Lütfen çeviriniz)

Atamıza Yapılan Cenaze Merasimi Emsalsiz Ve Çok Hazin Oldu.

(Baştarafı birinci sayfada) tu. Atanın cenazesi âdeta bir çelenk şehiri içine alınmıştı.

Töreni Orgeneral Fahrettin Altay idare ediyordu.

Ecnebi heyetler Ankara palasın önünde, askeri kitalarımız Çankırı caddesi boyunca yabancı kitalar da Parti ile Halk sineması istikametine sıralanmışlardı.

Saat ona doğru baş ucunda dört generalin kılıç çekerek nöbet beklediği büyük

çirmişti. Milletimizin büyüklüğüne, kudretine, faziletine, medeniyet istidadına ve mükellef olduğu insanîyet vazifelerine sarsılmaz itikadı vardı. Ne mutlu Türküm diyene, dediği zaman kendi engin ruhunu hiç sönmez aşkını en manâlı bir surette hulasa etmiş idi. Fena zihniyet ve idare ile geri bırakılmış Türk cemiyetini en kısa yoldan insanlığın en mükemmel ve en temiz zihniyetleriyle mücehhez modern bir devlet haline getirmek Onun başlıca kaygısı olmuştur. Teşkilâtı esassiyemizde ve bugün hizmet başında ırfan muhlitinde ve geniş halk içinde bulunan bütün vatandaşların vicdanlarında yerleşmiş olan lâik, milliyetçi, halkçı, inkılâpçı, devletçi Cumhuriyet bize bütün evsaf ile Atatürk'ün en kıymetli emanettir. Ufulünden beri Atatürk'ün aziz adı ve hâtırası bütün halkımızın en candan duygularıyla sarılmıştır. Memleketimizin her köşesinde ve bütün milletçe kendisine gösterdiğimiz samimi bağlılık devlet ve vefanın belâğı misalidir. Türk milletinin aziz Atatürke gösterdiği sevgi ve saygı onun için Atatürk gibi bir evlâd yetiştirebilir bir kaynak olduğunu bütün dünyaya göstermiştir. Atatürke tazim vazifesini ettiğimiz bu anda halkımıza kalbimden gelen şükran duygularını ifade etmeği ödenmez lâzım bir borç saydım. Milletler arasında kardeşçe bir insanlık hayatı Atatürk'ün en kıymetli ideali idi. Bütün dünyada ölümünün gördüğü ihtiramı insanlığın âtisi için ümid ve rici bir müjde olarak selâmlarım. Bu sözlerim yazılar ile ve toprağımızda, şövalya askerleri ve mümtaz şahsiyetlerle yazımıza iştirak eden büyük milletçi Türk milleti adına şükranlarımızın ifadesidir. Devletimizin bânisi ve milletimizin fedakâr, sadık hâdimi insanlık idealinin şık ve mümtaz siması eşsiz kahraman Atatürk vatan sana minnettardır. Bütün ömrünü hizmetine verdigin Türk milleti ile beraber senin huzurunda tazimle eğiliyoruz. Bütün hayatında bize ruhundaki ateşten canlılık verdin. Emin ol, aziz hâtıran sönmez meşale olarak ruhlarımızı daima ateşli ve uyanık tutacaktır.

Reisicumhur
İsmet İnönü

ölü katafalka dayanan merdivenler vasıtasıyla askerlerin elinde indirildi ve frak giymiş 12 saylav aziz nâaşın bulunduğu tabutu aldılar. Şon nöbeti bekleyen generaller tabut arkasında yürüdüler. Tabutu top arabasına koyan 12 saylav şunlardı:

Hilmi Çoruh [Mardin], Hamdi Gürsoy [İstanbul] Âkif Bayındır [İstanbul] Zühtü Akın [Kırklareli] [Danış Eyüp oğlu [Trabzon], Hasan Âli Yücel [İzmir], Mehmet Somer ve Naşit Hakkı Uluğ [Kütahya] Kenan Över [Manisa] Osman Ergin [Manisa] Hikmet Işık [Erzincan] Galip Tokar [Tokat]. Tabut göz yaşları arasında top arabasına bağlandı. Cenazenin önüne Riyaseticumhur orkestrası ile iki sıra deniz ve hava subayları geçti. Orgeneral Fahrettin Altayın verdiği işaret üzerine merasim başladı Bu esnada Riyaseticumhur orkestrası Şopenin matem marşını çalıyor, mebuslar, büyük üniformalar ile bütün generaller ağıyorlardı.

Önce mızraklı süvari alayı Sümerbank önünden geldi ve tabutun önünden cenazeyi selâmlıyarak geçtiler. Arkadan sıra ile topçu taburu, muhafız alayı, önde kumandanları olduğu halde kılıç çekmiş iki subayın ardında Harbiyeliler aynı taziye ve ihtiram selâmını ifa ettiler. Askerimizi 40 metre ara ile ecnebi kitaların cenaze önünden geçirdi. Alfabe sırası ile Alman bahrîyelileri bando ile, Bulgar askeri bandosile, Fransız bahrîyelileri bandosile, amiraliler birlikte İngiliz bahrîyelileri ve subayları, topçuları, kara ve deniz Yunan askeri, İran, Romanya bahrîyelileri ve askerleri ihtiram geçidini yaparak yürüdüler.

Cenazenin iki tarafında kılıç çekmiş vaziyette 12 general bulunuyordu. Alay yavaş yavaş ve göz yaşları arasında harekete geçti. Tuğgeneral Aldemir, cenazenin ardında siyah ka-difeden bir yastıkta bulunan Atatürk'ün madalyalarını taşıyordu.

Müteakiben cenaze alayı şu suretle devam ediyordu: Atatürk'ün ailesi efradı; Reisicumhur İsmet İnönü, Riyaseticumhur Umumi Kâ-tibi Hasan Rıza Soyak, Baş-yaver Celâl, Muhafız Kitaatı Kumandanı, Yaverler, arkadaşları sırada Meclis Reisi Abdülhalik Renda, bir yanında Celâl Bayar, bir yanında Maraşal Fevzi Çakmak ve nihayet ecnebi heyetler, İcra Vekilleri, saylavlar, barmen üçüncü derecesine kadar olan askeri ve mülki erkân, 62 vilâyetten gelen üçer kişiden mürekkep heyetler, her derecedeki mekteplerden birer sıra tabur halinde göz yaşları arasında yürüyen mektepliler.

Bu sırada tayareler havada uçuyordu.

Cenaze trene muvazi geldiği sırada bir tayare mütemadiyen tabutun üzerinde uçuyordu.

Cenaze geçerken halk ve gençler bağırıyordu:

— Atatürk bizi bırakma..

Halk büyük ölünün tabutunu görebilmek için oradan oraya koşuyordu. Cenaze müzeyye doğru ilerlerken her beş dakikada bir top atılıyordu.

Nihayet saat 12 ye yaklaşırken cenaze devam eden aynı göz yaşları arasında Ticaret Mektebini geçerek Numüne Hastahanesine vardı ve çok geçmeden de Etnoğrafya müzesine yaklaştı. İsmet İnönü, yavaş yavaş top arabasının ardından yürürken, Celâl Bayar, Abdülhalik Renda, Fevzi Çakmak onu takip ediyorlardı. Bu sırada ecnebi heyetler de müze önündeki boşlukta yer aldılar.

Büyük ölü burada da 12 generalin omuzlarında yükselerek ebedi istirahatgâhına yatırılmak üzere müzeden içeri sokuldu. Abanoz tabut, beyaz taştan yapılmış kaideye yerleştirildi. Bu sırada Atatürk'ün hemşireleri Bayan Makbule Baysal, tabutun önün-

Dün Bütün Balıkesir Ebedî Atası İçin Ağladı

(Baştarafı İkinci Sayfada) ramış bir milleti kurtardığını ve sonra da dünyanın gıpta ve hayretini çeken inkılâplarla Türk milletini yüksek bir refah, ileri ve medenî bir millet seviyesine çıkardığını tebarüz ettirdi.

Valimizin çok içten ve duyararak söylediği sözler, Türkün kaybettiği, ebediyete terk ettiği Atatürk'ün asırların yetiştirdiği emsalsiz bir dehâ olduğunu açıklıyordu.

İrticalen söylenen ve Büyük Atanın bütün yüceliğini canlandıran bu sözlerle Balıkesirliler içlerinin acısını, yenilmez elemi daha derinden duydu. Çocuklar ve büyükler göz yaşları döktiler.

Ve duygularına tercüman olan Valiyi kürsiden inerken sevgi ve muhabbetle alkışladılar.

Belediye meclisi azasından B. Vasif İspartalı kürsüye geldi Şehrin kaç günden beri duyduğu derin ve sonsuz acıyı tebarüz ettirdi.

Ve millete baş sağlığı diledi. Atatürke hitap etti ve ulusun Onun açtığı yoldan, Onun ülküsünde yürüyeceğini, Atatürk neslinin Cumhuriyeti en büyük kıskançlıkla koruyacağını haykırdı ve alkışlarla kürsüden indi.

Kürsüye Halkevi Başkanı Feyzi Sözenler geldi. Heyecanlı bir sesle ve göz yaşları arasında büyük kayıp önünde Türk milletinin duyduğu acının sonsuzluğunu anlattı. Bu meydanda Onun kazandığı

Balıkesir Orman

Başmühendisliğinden:

Ormanın İsmi:	Cinsi:	Miktari:	Muhammen bedeli		Muvakkat	teminatı
			Lira	Kr.	Lira.	Kuruş.
Çörtlen	Meşe Kömürü	802		30	18	5
Yumaklı Adaçalı	Meşe kömürü	824		30	18	54

1 — Savaştepe nahiyesine bağlı Hıdırbalı köyü hududu civarında vaki Çörtlen ormanında 802 kental meşe kömürü ile Konakpınar nahiyesinin Bayat köyü civarında Yumaklı Adaçalı ormanından 824 kental meşe kömürü ihaleli ayrı ayrı yapılmak üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedeli ve yüzde 7.5 muvakkat teminatları yukarıda gösterilmiş dir.

3 — Satışları 26 - 11 - 938 cumartesi günü saat on beşte Balıkesir Orman Çevirge Müdürlüğü binasında müteşekkil komisyon huzurunda ihalesi ayrı ayrı yapılmak üzere icra edilecektir.

4 — Şartname ve mukavelename suretleri Orman Çevirge Müdürlüğünde görülebilir.

4 - 1 - 385

de döz çökmüş ağılıyordu İnönü'nün, Celâl Bayarın, Fevzi Çakmağın göz yaşları:

Reisicumhur, Celâl Bayar, Abdülhalik Renda, Fevzi Çakmak göz yaşlarını tutamıyarak mütemadiyen ağılıyorlardı. Büyük ölüye son ihtiram vaziyetini aldılar, son selâmlarını verdiler. Ecnebi heyetler de dahil olduğu halde bütün cenaze alayı göz yaşları arasında büyük ölüye ebedi istirahatgâhına bırakarak ayrıldı.

Ankarayı yaratan şimdi Ankaranın kucagında uyuyor. Ankaralılar gece geç vakitlere kadar Etnoğrafya müzesini tavaf ettiler ve ağıladılar.

zaferler kutlandıktan sonra bir gün gelip O yaratıcının ardından ağlamanın da böylece mukadder bulunmuş olduğunu söyledi ve sözlerine alkışlar arasında son verdi

Gençlik adına kürsüye gelen Halit Aykut nutkuna şöylece başladı:

«Aziz Cumhurreisimiz Atatürk'ün son nefeslerini verdikleri dakikadan itibaren bütün Türk milleti, derin fakat sakin ve vukur bir iltirap içindedir. Büyük Türk milleti her manâsile büyük evlâdı Atatürk'ün ölümüyle büyük mateme bürünmüştür.»

Halit Aykut; Türk milletinin 16 mart 1920 den beri hiçbir acıyı bu kadar bir ve bu kadar beraber duymadığını, Atatürk'ün eserinin ne büyük bir dehâ eseri olduğunu söyledi ve hitabesine şu sözlerle alkışlar arasında son verdi:

«O, kurduğu Cumhuriyeti bize emanet etti. Emanetini mukaddes bir bayrak gibi daima yüksek, tutacağız. O, kendi vücudile beraber kaybolacak fani bir milletin değil, manâsile beraber yaşayacak olan ebedi bir milletin yaratıcısıdır.

Yelse kapılmak, hem Onu, hem de kendimizi anlatmamak olur. Fakat kederlerimiz ne sonsuzdur, günlerimiz ne karedir, gönlümüz ne mahzundur, mahzun.. Bunu ancak Türk olan bilir, Türk olan »

Müteakiben Liseden çıkan gençler bu milli meteme da-

Balıkesir Askerî Satın Alma Komisyonundan:

Balıkesir kor merkez birliklerinin kışık ihtiyacı olan 7500 kilo lahna, 17500 kilo prasa, 16500 kilo ıspanak 1500 kilo kereviz 1200 kilo karnabahar 1000 kilo havuç açık ekiltmeye konmuştur.

Ekstilmesi 5 - 12 - 938 pazartesi günü saat 10 da Balıkesir kor satın alma komisyonunda yapılacaktır. İşbu sebzelerin muvakkat teminatı 147 lira 68 kuruştur.

Taliplerin muayyen olan gün ve saatte komisyona müracaatları.

Evsaf ve şartlar komisyonda görülebilir.

— 4 - 1 - 386

Balıkesir İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Kabili tezyit ve tenkis olmak şartıyla ve kamyonlarla Balıkesir tren durağına taşınacak Sındırgıdan (100 000) ve Bigadiçtan (15.000) kilo idare malı yaprak tütünlerin nakli işi 18 11-938 gününden itibaren 20 gün müddetle açık ekiltmeye konulmuştur.

İsteklilerin 8-12 938 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 de karar Sındırgı İnhisarlarına müracaatları

4 - 1 - 387

Balya Türk Hava Kurumu Şubesinden:

Balya Hava Kurumuna aid yirmi beş ton zahire 17-11-938 tarihinden itibaren on beş gün müddetle ve açık arttırma suretile müzayedeye konulmuştur. İhalesi 1-12-938 perşembe günü saat 14 dedir Taliplerden ve daha ziyade malumat almak isteyenlerin her gün Balya Hava Kurumuna müracaatları ilân olunur.

2 - 1 - 388

ir yazılar, şiirler, Atatürk'ün muhtelif zamanlarda söylediği vecizeleri okudular. Bu hüznünlü toplantının bütün acılarını anladılar, haykırdılar.

Feyzi Sözenler, Atatürk'ün gençliğe hitabını okudu. Vali kürsüye tekrar geldi ve diğer sütünlarımıza koyduğumuz andı söyledi, bütün hazır bulunanlar göz yaşları arasında yemin ettiler.

Büyük Şefin arkasına sıralanan 6 meşale ateşlendi. Üç dakikalık bir ihtiram sükutunu müteakip büst önünden şu sıra ile ihtiram geçidi yapıldı: Vali ve Parti Başkanı, Kolordu Komutan vekili, subaylar, vilâyet erkân ve memurları, Parti, Halkevi, Belediye ve Umumi Meclis azaları, cemiyetler, teşekküller ve müessesat, askeri kita, jandarma, polis, belediye zabıta memurları, sporcular, önde direktör ve öğretmenleri olduğu halde Lise, Öğretmen okulu, ilkokullar, halk..

Cumhuriyet alanında büyük ölü için yapılan hazin törene böylece göz yaşları arasında son verildi.

Sahtibi ve Başmuharriri: Balıkesir Mebusu H. KARAN

Çıkarım Genel Direktörü: FUAT BİL'AL

Basıyeri: Vilâyet Matbaası — Balıkesir

Mafûlûkten:

Cinsi:	Kuruş:
Buğday	10
Buğday unu	17
Arpa	12
Kuru üzüm	67
Hurma	250

Rasathane Direktörlüğünün tesbiti vacihile (23) ikinci cıtesirin 938 Çarşamba günü Şeker bayramıdır. Mutadımız veçhile bayrama yakın fitre ve zekâtımızı verilir. Ticaret odası başkanlığından aldığımız şehrimizin raylıcına göre fitre kıymeti yukarıda gösterilmiştir. Herkesce bilindiği veçhile yurdumuzun muhafaza ve müdafaa âletlerinden birisi, belki en birincisi tayaredir. Tayarelerimizi her türlü sebeplerle çoğaltmak millî bir borçtur. Diğer milletler var kuvvetlerini tayareye sarf ederek hava kuvvetlerini artırmaktadırlar.

Sayın halkımızın da mükellef oldukları fitre ve zekâtlarını Hava Kurumuna vermeleri lüzumu bildirilir.

Bayram namazı alafıranca saat yediye kırk yedi dakika geçe ifa edilecektir.